UNIT 12 | BAHASA MELAYU TINGKATAN 1 | SESI 2026

Sains Merentas Kehidupan

Subjektif dan penulisan

Jelaskan idea sains harian melalui bahasa yang tepat, bukan hafalan fakta teknikal. Latih pemahaman, makna kata dalam konteks, kata tugas dan penulisan fiksyen asli tentang usaha menyelesaikan masalah.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

10 berstruktur + 5 penulisan | 100 markah latihan

Tulis jawapan sendiri sebelum membaca contoh jawapan. Jawab mengikut arahan serta genre yang diminta. Gunakan bahasa yang gramatis. Markah ini bukan format atau skema rasmi peperiksaan.

Gunakan kertas tambahan untuk penulisan penuh atau lakaran. Model jawapan menunjukkan satu jawapan yang mungkin. Guru boleh mempertimbangkan isi alternatif yang tepat.

Semakan kendiri: tandakan setiap isi berbeza sekali sahaja. Jika kriteria F dan H digunakan, huraian H perlu menyokong fakta F yang berkaitan.

Bahagian A | 10 soalan berstruktur

B12S01 | 12.2

Mudah | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 2.2.3

Murid kelas Satu Cekal sering tertukar bekas alat tulis kerana bentuk bekas itu serupa. Nadia mencadangkan penggunaan label nama dan simbol yang mudah dikenal. Kumpulan Amir mencuba dua reka bentuk label pada meja latihan. Mereka meminta beberapa rakan membaca label dari tempat duduk masing-masing. Label pertama terlalu kecil, manakala label kedua lebih mudah dibaca. Murid mencatat pemerhatian itu dan memilih label kedua untuk percubaan seterusnya. Cikgu Liza mengingatkan mereka supaya menerangkan hasil yang benar-benar diperhatikan. Beliau berkata bahawa idea yang baik boleh diperbaiki melalui percubaan dan maklum balas, bukannya melalui tekaan semata-mata.

(a) Nyatakan masalah awal dan cadangan Nadia. [2 markah]

(b) Jelaskan empat langkah kumpulan selepas menerima cadangan itu. [4 markah]

B12S02 | 12.3

Mudah | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 3.1.1

Ayat: Murid mencatat pemerhatian tentang tulisan yang jelas. Mereka meminta maklum balas untuk memperbaiki reka bentuk label.

(a) Tulis maksud jelas dan maklum balas mengikut konteks. [2 markah]

(b) Terangkan maksud pemerhatian dan reka bentuk. Bina satu ayat bagi setiap perkataan. [4 markah]

B12S03 | 12.5

Mudah | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 5.1.3

Ujaran latihan: "Wah, cantiknya label itu!" "Siapakah yang membuatnya?" "Tolong baca tulisan ini." "Ya, saya boleh membacanya."

(a) Kenal pasti kata seru dan kata tanya dalam ujaran. [2 markah]

(b) Padankan setiap satu daripada empat ujaran dengan fungsinya. [4 markah]

B12S04 | 12.4

Mudah | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 4.1.1

Teks cerita latihan asli:
Nadia menatap bekas alat tulis yang tertukar. "Bagaimana jika setiap bekas mempunyai lambang tersendiri?" fikirnya. Dia melukis bintang pada labelnya, tetapi bintang itu terlalu kecil. Amir menyarankan lambang yang lebih besar. Keesokan harinya, Nadia mencuba semula. Kali ini, rakannya mengenal label itu dengan mudah. Nadia tersenyum dan menulis pada buku catatannya: "Kesilapan pertama bukan penamat usaha."

(a) Nyatakan cabaran percubaan pertama dan cadangan Amir. [2 markah]

(b) Jelaskan satu tema dan satu persoalan dengan bukti cerita. [4 markah]

B12S05 | 12.5

Sederhana | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 5.1.3

Situasi: Anda mahu meminta bantuan rakan membaca label. Selepas itu, anda mahu melarang perubahan catatan tanpa semakan.

(a) Pilih satu kata perintah untuk permintaan dan satu untuk larangan. [2 markah]

(b) Tulis kedua-dua ujaran dan jelaskan fungsi kata perintah dalam setiap ujaran. [4 markah]

B12S06 | 12.3

Sederhana | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 3.1.1

Ayat A: Tulisan pada label itu jelas. Ayat B: Penjelasan guru itu jelas. Fokuskan makna jelas mengikut kedua-dua konteks.

(a) Nyatakan benda yang diterangkan oleh jelas dalam setiap ayat. [2 markah]

(b) Tulis makna jelas dalam setiap ayat dan berikan satu ayat lain yang mengekalkan setiap makna. [4 markah]

B12S07 | 12.4

Sederhana | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 4.3.1

Rangka cerita latihan: bekas tertukar; label bintang terlalu kecil; rakan mencadangkan pembesaran; Nadia mencuba semula.

(a) Nyatakan masalah awal dan tindakan yang boleh menyelesaikannya. [2 markah]

(b) Tulis empat ayat cerita yang menghubungkan masalah, percubaan awal, cadangan dan hasil. [4 markah]

B12S08 | 12.2

Sederhana | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 2.2.3

Catatan percubaan rekaan: label pertama sukar dibaca; label kedua lebih mudah dibaca oleh tiga rakan. Kesimpulan murid: "Label kedua pasti sesuai untuk semua orang dalam semua keadaan."

(a) Nyatakan satu dapatan yang disokong catatan dan satu dakwaan yang tidak disokong. [2 markah]

(b) Tulis penerangan yang menyatakan hasil kedua-dua label, pihak yang mencuba dan batas kesimpulan. [4 markah]

B12S09 | 12.4

Cabaran | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 4.3.1

Draf penutup cerita label: "Nadia tidak mengubah lambang yang kecil itu. Tiba-tiba, dia menerima hadiah antarabangsa. Semua masalah selesai."

(a) Nyatakan dua kelemahan penutup dari segi hubungan cerita. [2 markah]

(b) Tulis penutup baharu yang merangkumi tindakan Nadia, percubaan, hasil dan pembelajaran watak. [4 markah]

B12S10 | 12.5

Cabaran | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 5.1.3, 4.3.1

Rangka dialog: Nadia kagum melihat label baharu. Dia bertanya cara Amir membesarkan tulisan. Amir meminta Nadia membaca label. Nadia mengesahkan bahawa tulisan itu lebih jelas.

(a) Pilih kata seru bagi kekaguman dan kata tanya bagi cara. [2 markah]

(b) Tulis empat ujaran dialog mengikut rangka dengan kata seru, kata tanya, kata perintah dan kata pembenar yang sesuai. [4 markah]

Bahagian B | 5 penulisan / karangan

Rancang isi, tulis dan semak. Gunakan penerangan atau contoh yang relevan dengan soalan.

B12E01 | 12.3

Mudah | 8 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 3.1.1

Petikan rekaan: Murid merekodkan pemerhatian tentang label. Maklum balas rakan digunakan untuk memperbaiki reka bentuk. Simbol bintang membantu mereka mengenal bekas masing-masing. Istilah sasaran: pemerhatian, maklum balas, reka bentuk, simbol.

Tulis entri glosari kecil bagi empat istilah dalam petikan. Setiap entri mesti mempunyai makna mengikut konteks dan satu ayat contoh baharu. Panjang mengikut keperluan tugasan.

Rangka bantuan

1. Baca konteks setiap istilah dalam petikan.
2. Tulis makna tanpa sekadar mengulang istilah.
3. Bina ayat baharu yang membuktikan kefahaman.

B12E02 | 12.3

Mudah | 8 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 3.1.1

Ayat: Tulisan pada label itu jelas. Murid mencuba dua label. Mereka memperbaiki label yang sukar dibaca. Kesimpulan mereka berdasarkan pemerhatian, bukannya tekaan. Perkataan sasaran: jelas, mencuba, memperbaiki, tekaan.

Terangkan makna empat perkataan mengikut ayat yang diberikan. Kemudian bina satu ayat baharu bagi setiap perkataan. Panjang mengikut keperluan tugasan.

Rangka bantuan

1. Tentukan makna berdasarkan benda atau tindakan dalam ayat.
2. Tulis penerangan ringkas bagi setiap kata.
3. Gunakan kata tersebut dalam situasi baharu yang sepadan.

B12E03 | 12.4

Sederhana | 8 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 4.3.1

Rangka: Nadia tersalah mengambil bekas; menghasilkan label bintang; lambang terlalu kecil; Amir memberi cadangan; Nadia mencuba semula; rakannya lebih mudah mengenal bekas.

Tulis cerita asli berdasarkan rangka. Bina penyelesaian daripada tindakan watak. Cadangan latihan: 100 hingga 140 patah perkataan.

Rangka bantuan

1. Mulakan dengan masalah bekas tertukar.
2. Kembangkan cabaran dan dialog cadangan.
3. Tunjukkan tindakan yang membawa penyelesaian.

B12E04 | 12.4

Sederhana | 8 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 4.3.1, 5.1.3

Rangsangan rekaan: dua rakan mencuba label yang lebih besar; seorang bertanya cara membuatnya; mereka membaca label dari tempat duduk; dapatan dicatat tanpa mereka kejayaan.

Tulis cerita pendek dengan dialog yang menggunakan satu kata seru, satu kata tanya, satu kata perintah dan satu kata pembenar secara sesuai. Cadangan latihan: 100 hingga 140 patah perkataan.

Rangka bantuan

1. Tentukan tujuan percubaan bersama.
2. Masukkan empat fungsi kata dalam dialog yang semula jadi.
3. Tutup dengan catatan hasil yang jujur.

B12E05 | 12.4

Cabaran | 8 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 4.3.1

Rangsangan rekaan: label menarik tetapi sukar dibaca; watak pada awalnya tersinggung oleh teguran; rakan menerangkan masalah dengan sopan; mereka menguji perubahan; watak memahami tujuan teguran.

Kembangkan rangsangan menjadi cerita asli tentang murid yang belajar daripada maklum balas. Sertakan cabaran, dialog, usaha membaiki dan penamat yang berasas. Cadangan latihan: 100 hingga 140 patah perkataan.

Rangka bantuan

1. Bina konflik antara hiasan dengan fungsi label.
2. Tunjukkan perubahan sikap melalui dialog serta percubaan.
3. Akhiri dengan hasil dan pembelajaran yang berpunca daripada peristiwa.

Model jawapan dan panduan semakan

Bandingkan jawapan anda dengan kriteria. Beri markah hanya bagi isi yang benar-benar terdapat dalam jawapan sendiri. Jangan beri dua markah untuk idea yang sama.

B12S01 | 12.2

Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 2.2.3

(a) Nyatakan masalah awal dan cadangan Nadia.

Contoh jawapan

Bekas alat tulis murid sering tertukar kerana bentuknya serupa. Nadia mencadangkan penggunaan label nama dan simbol yang mudah dikenal untuk membezakan bekas tersebut.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Bekas tertukar

☐ P2 (1 markah): Label nama dan simbol

Terima ungkapan setara yang tepat, gramatis dan disokong bahan. Model ialah contoh, bukan satu-satunya jawapan.

(b) Jelaskan empat langkah kumpulan selepas menerima cadangan itu.

Contoh jawapan

Kumpulan mencuba dua reka bentuk label. Mereka meminta rakan membaca label dari tempat duduk masing-masing. Mereka mencatat pemerhatian tentang kebolehbacaan. Kemudian, mereka memilih label kedua untuk percubaan seterusnya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Cuba dua reka bentuk

☐ P2 (1 markah): Rakan membaca

☐ P3 (1 markah): Catat pemerhatian

☐ P4 (1 markah): Pilih label kedua

Terima ungkapan setara yang tepat, gramatis dan disokong bahan. Model ialah contoh, bukan satu-satunya jawapan.

B12S02 | 12.3

Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 3.1.1

(a) Tulis maksud jelas dan maklum balas mengikut konteks.

Contoh jawapan

Jelas bermaksud mudah dilihat atau dibaca dalam konteks tulisan. Maklum balas pula ialah ulasan atau respons yang diberikan tentang label selepas seseorang melihat atau mencubanya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Jelas mengikut konteks

☐ P2 (1 markah): Maklum balas mengikut konteks

Terima ungkapan setara yang tepat, gramatis dan disokong bahan. Model ialah contoh, bukan satu-satunya jawapan.

(b) Terangkan maksud pemerhatian dan reka bentuk. Bina satu ayat bagi setiap perkataan.

Contoh jawapan

Pemerhatian ialah hasil meneliti sesuatu keadaan. Murid merekodkan pemerhatian tentang saiz tulisan. Reka bentuk ialah rancangan rupa serta susunan sesuatu. Nadia memperbaik reka bentuk label selepas menerima cadangan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Makna pemerhatian

☐ P2 (1 markah): Ayat pemerhatian tepat

☐ P3 (1 markah): Makna reka bentuk

☐ P4 (1 markah): Ayat reka bentuk tepat

Terima ungkapan setara yang tepat, gramatis dan disokong bahan. Model ialah contoh, bukan satu-satunya jawapan.

B12S03 | 12.5

Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 5.1.3

(a) Kenal pasti kata seru dan kata tanya dalam ujaran.

Contoh jawapan

Kata seru ialah Wah yang menyatakan kekaguman. Kata tanya ialah Siapakah yang meminta maklumat tentang orang yang menghasilkan label dalam situasi perbualan itu.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Wah

☐ P2 (1 markah): Siapakah

Terima ungkapan setara yang tepat, gramatis dan disokong bahan. Model ialah contoh, bukan satu-satunya jawapan.

(b) Padankan setiap satu daripada empat ujaran dengan fungsinya.

Contoh jawapan

Ujaran Wah menunjukkan kekaguman. Ujaran Siapakah bertanya tentang orang. Ujaran Tolong meminta bantuan membaca. Ujaran Ya membenarkan atau mengesahkan kebolehan membaca tulisan tersebut.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kekaguman

☐ P2 (1 markah): Soalan orang

☐ P3 (1 markah): Permintaan bantuan

☐ P4 (1 markah): Pembenaran

Terima ungkapan setara yang tepat, gramatis dan disokong bahan. Model ialah contoh, bukan satu-satunya jawapan.

B12S04 | 12.4

Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 4.1.1

(a) Nyatakan cabaran percubaan pertama dan cadangan Amir.

Contoh jawapan

Bintang yang dilukis oleh Nadia terlalu kecil untuk dikenal dengan mudah. Amir mencadangkan lambang yang lebih besar supaya percubaan seterusnya dapat memperbaiki masalah tersebut.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Lambang terlalu kecil

☐ P2 (1 markah): Besarkan lambang

Terima ungkapan setara yang tepat, gramatis dan disokong bahan. Model ialah contoh, bukan satu-satunya jawapan.

(b) Jelaskan satu tema dan satu persoalan dengan bukti cerita.

Contoh jawapan

Temanya ialah ketekunan memperbaiki idea, dibuktikan oleh Nadia yang mencuba semula. Persoalannya ialah kepentingan menerima cadangan yang membina, seperti Nadia yang membesarkan lambang selepas mendengar saranan Amir.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tema ketekunan

☐ P2 (1 markah): Bukti mencuba semula

☐ P3 (1 markah): Persoalan menerima cadangan

☐ P4 (1 markah): Bukti saranan Amir

Terima ungkapan setara yang tepat, gramatis dan disokong bahan. Model ialah contoh, bukan satu-satunya jawapan.

B12S05 | 12.5

Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 5.1.3

(a) Pilih satu kata perintah untuk permintaan dan satu untuk larangan.

Contoh jawapan

Tolong sesuai digunakan untuk meminta bantuan rakan. Jangan pula sesuai digunakan untuk melarang perubahan catatan tanpa semakan supaya maksud ujaran jelas kepada pendengar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tolong

☐ P2 (1 markah): Jangan

Terima ungkapan setara yang tepat, gramatis dan disokong bahan. Model ialah contoh, bukan satu-satunya jawapan.

(b) Tulis kedua-dua ujaran dan jelaskan fungsi kata perintah dalam setiap ujaran.

Contoh jawapan

Tolong baca label ini dengan kuat. Tolong meminta bantuan. Jangan ubah catatan tanpa menyemak hasil sebenar. Jangan melarang tindakan yang boleh menjejaskan ketepatan catatan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Ujaran tolong tepat

☐ P2 (1 markah): Fungsi permintaan

☐ P3 (1 markah): Ujaran jangan tepat

☐ P4 (1 markah): Fungsi larangan

Terima ungkapan setara yang tepat, gramatis dan disokong bahan. Model ialah contoh, bukan satu-satunya jawapan.

B12S06 | 12.3

Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 3.1.1

(a) Nyatakan benda yang diterangkan oleh jelas dalam setiap ayat.

Contoh jawapan

Dalam ayat A, jelas menerangkan tulisan pada label. Dalam ayat B, jelas menerangkan penjelasan yang diberikan oleh guru, bukannya rupa tulisan pada sesuatu benda.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tulisan label

☐ P2 (1 markah): Penjelasan guru

Terima ungkapan setara yang tepat, gramatis dan disokong bahan. Model ialah contoh, bukan satu-satunya jawapan.

(b) Tulis makna jelas dalam setiap ayat dan berikan satu ayat lain yang mengekalkan setiap makna.

Contoh jawapan

Dalam ayat A, jelas bermaksud mudah dilihat atau dibaca: Huruf besar itu jelas dari tempat duduk saya. Dalam ayat B, jelas bermaksud mudah difahami: Arahan yang teratur itu jelas kepada murid.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Makna kebolehbacaan

☐ P2 (1 markah): Ayat kebolehbacaan

☐ P3 (1 markah): Makna kefahaman

☐ P4 (1 markah): Ayat kefahaman

Terima ungkapan setara yang tepat, gramatis dan disokong bahan. Model ialah contoh, bukan satu-satunya jawapan.

B12S07 | 12.4

Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 4.3.1

(a) Nyatakan masalah awal dan tindakan yang boleh menyelesaikannya.

Contoh jawapan

Masalah awal ialah bekas alat tulis tertukar. Tindakan yang sesuai ialah menyediakan label yang mudah dikenal, termasuk membesarkan lambang apabila percubaan pertama terlalu kecil.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Bekas tertukar

☐ P2 (1 markah): Label jelas/lambang dibesarkan

Terima ungkapan setara yang tepat, gramatis dan disokong bahan. Model ialah contoh, bukan satu-satunya jawapan.

(b) Tulis empat ayat cerita yang menghubungkan masalah, percubaan awal, cadangan dan hasil.

Contoh jawapan

Nadia tersalah mengambil bekas alat tulis rakannya. Dia melukis label bintang, tetapi lambangnya terlalu kecil. Amir mencadangkan supaya bintang itu dibesarkan. Selepas mencuba semula, Nadia menghasilkan label yang lebih mudah dikenal.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Masalah

☐ P2 (1 markah): Percubaan awal

☐ P3 (1 markah): Cadangan

☐ P4 (1 markah): Hasil berkaitan

Terima ungkapan setara yang tepat, gramatis dan disokong bahan. Model ialah contoh, bukan satu-satunya jawapan.

B12S08 | 12.2

Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 2.2.3

(a) Nyatakan satu dapatan yang disokong catatan dan satu dakwaan yang tidak disokong.

Contoh jawapan

Dapatan yang disokong ialah tiga rakan lebih mudah membaca label kedua. Dakwaan bahawa label itu pasti sesuai untuk semua orang dalam semua keadaan tidak disokong oleh percubaan terhad tersebut.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Dapatan tiga rakan tepat

☐ P2 (1 markah): Dakwaan menyeluruh tidak disokong

Terima ungkapan setara yang tepat, gramatis dan disokong bahan. Model ialah contoh, bukan satu-satunya jawapan.

(b) Tulis penerangan yang menyatakan hasil kedua-dua label, pihak yang mencuba dan batas kesimpulan.

Contoh jawapan

Label pertama sukar dibaca. Label kedua lebih mudah dibaca oleh tiga rakan dalam percubaan ini. Namun begitu, dapatan itu belum menunjukkan kesesuaiannya untuk semua orang atau semua keadaan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Label pertama

☐ P2 (1 markah): Label kedua

☐ P3 (1 markah): Tiga rakan

☐ P4 (1 markah): Batas kesimpulan

Terima ungkapan setara yang tepat, gramatis dan disokong bahan. Model ialah contoh, bukan satu-satunya jawapan.

B12S09 | 12.4

Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 4.3.1

(a) Nyatakan dua kelemahan penutup dari segi hubungan cerita.

Contoh jawapan

Penutup tidak menyelesaikan masalah lambang yang terlalu kecil melalui tindakan watak. Hadiah antarabangsa pula muncul tanpa sebab atau perkembangan yang menghubungkannya dengan peristiwa terdahulu.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tiada tindakan menyelesaikan lambang

☐ P2 (1 markah): Hadiah tiada asas perkembangan

Terima ungkapan setara yang tepat, gramatis dan disokong bahan. Model ialah contoh, bukan satu-satunya jawapan.

(b) Tulis penutup baharu yang merangkumi tindakan Nadia, percubaan, hasil dan pembelajaran watak.

Contoh jawapan

Nadia membesarkan lambang lalu meminta Amir membaca labelnya semula. Amir dapat mengenalnya dengan lebih mudah. Nadia menyimpan label baharu itu dan sedar bahawa cadangan rakan membantu dirinya memperbaiki hasil.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tindakan pembesaran

☐ P2 (1 markah): Percubaan semula

☐ P3 (1 markah): Hasil munasabah

☐ P4 (1 markah): Pembelajaran watak

Terima ungkapan setara yang tepat, gramatis dan disokong bahan. Model ialah contoh, bukan satu-satunya jawapan.

B12S10 | 12.5

Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 5.1.3, 4.3.1

(a) Pilih kata seru bagi kekaguman dan kata tanya bagi cara.

Contoh jawapan

Wah sesuai untuk mengungkapkan kekaguman. Bagaimana atau bagaimanakah sesuai untuk bertanya cara Amir membesarkan tulisan pada label supaya lebih mudah dibaca oleh rakannya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Wah

☐ P2 (1 markah): Bagaimana/bagaimanakah

Terima ungkapan setara yang tepat, gramatis dan disokong bahan. Model ialah contoh, bukan satu-satunya jawapan.

(b) Tulis empat ujaran dialog mengikut rangka dengan kata seru, kata tanya, kata perintah dan kata pembenar yang sesuai.

Contoh jawapan

Nadia: Wah, cantiknya label baharu itu!
Nadia: Bagaimanakah kamu membesarkan tulisan ini?
Amir: Tolong baca label ini dahulu.
Nadia: Ya, tulisan ini lebih jelas.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kata seru tepat

☐ P2 (1 markah): Kata tanya tepat

☐ P3 (1 markah): Kata perintah tepat

☐ P4 (1 markah): Kata pembenar tepat

Terima ungkapan setara yang tepat, gramatis dan disokong bahan. Model ialah contoh, bukan satu-satunya jawapan.

B12E01 | 12.3

Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 3.1.1

Tulis entri glosari kecil bagi empat istilah dalam petikan. Setiap entri mesti mempunyai makna mengikut konteks dan satu ayat contoh baharu. Panjang mengikut keperluan tugasan.

Contoh jawapan

Pemerhatian: Hasil meneliti sesuatu keadaan. Contoh: Pemerhatian kami menunjukkan bahawa tulisan pada label kecil sukar dibaca dari tempat duduk.
Maklum balas: Ulasan atau respons terhadap sesuatu. Contoh: Nadia menerima maklum balas bahawa lambang yang lebih besar lebih mudah dikenal.
Reka bentuk: Rancangan rupa dan susunan sesuatu. Contoh: Amir mengubah reka bentuk label dengan meletakkan nama di atas lambang.
Simbol: Lambang yang mewakili sesuatu. Contoh: Nadia memilih simbol bintang untuk mengenal pasti bekas alat tulisnya.

Semak isi penting

- ☐ P1 (1 markah): Makna pemerhatian
- ☐ P2 (1 markah): Ayat pemerhatian baharu tepat
- ☐ P3 (1 markah): Makna maklum balas
- ☐ P4 (1 markah): Ayat maklum balas baharu tepat
- ☐ P5 (1 markah): Makna reka bentuk
- ☐ P6 (1 markah): Ayat reka bentuk baharu tepat
- ☐ P7 (1 markah): Makna simbol
- ☐ P8 (1 markah): Ayat simbol baharu tepat

Terima jawapan lain yang memenuhi tugasan, mengekalkan maklumat bahan dan menggunakan bahasa yang tepat. Rubrik ini ialah panduan latihan kendiri, bukan skala pemarkahan rasmi KPM.

B12E02 | 12.3

Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 3.1.1

Terangkan makna empat perkataan mengikut ayat yang diberikan. Kemudian bina satu ayat baharu bagi setiap perkataan. Panjang mengikut keperluan tugasan.

Contoh jawapan

Jelas bermaksud mudah dilihat atau dibaca dalam konteks tulisan. Ayat: Nama pada kad itu jelas kerana saiz hurufnya sesuai.
Mencuba bermaksud menggunakan atau menguji untuk mengetahui kesesuaian. Ayat: Kami mencuba susunan label yang berbeza sebelum memilihnya.
Memperbaiki bermaksud menjadikan sesuatu lebih baik daripada sebelumnya. Ayat: Nadia memperbaiki label dengan membesarkan lambang yang kabur.
Tekaan bermaksud anggapan yang dibuat tanpa bukti yang mencukupi. Ayat: Amir menyemak catatan supaya jawapannya bukan sekadar tekaan.

Semak isi penting

- ☐ P1 (1 markah): Makna jelas tepat
- ☐ P2 (1 markah): Ayat jelas tepat
- ☐ P3 (1 markah): Makna mencuba tepat
- ☐ P4 (1 markah): Ayat mencuba tepat
- ☐ P5 (1 markah): Makna memperbaiki tepat
- ☐ P6 (1 markah): Ayat memperbaiki tepat
- ☐ P7 (1 markah): Makna tekaan tepat
- ☐ P8 (1 markah): Ayat tekaan tepat

Terima jawapan lain yang memenuhi tugasan, mengekalkan maklumat bahan dan menggunakan bahasa yang tepat. Rubrik ini ialah panduan latihan kendiri, bukan skala pemarkahan rasmi KPM.

B12E03 | 12.4

Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 4.3.1

Tulis cerita asli berdasarkan rangka. Bina penyelesaian daripada tindakan watak. Cadangan latihan: 100 hingga 140 patah perkataan.

Contoh jawapan

Nadia terkejut apabila membuka bekas alat tulis yang diambilnya. Bekas itu rupanya milik rakannya. Bentuk kedua-dua bekas hampir sama, lalu Nadia mendapat idea untuk membuat label bintang.
Dia melukis lambang itu dengan teliti. Namun begitu, Amir tidak dapat mengenalnya dari tempat duduk.
"Bintang ini terlalu kecil. Bagaimana jika kamu membesarkannya?" cadang Amir.
Nadia hampir berputus asa, tetapi dia memikirkan cadangan itu semula. Dia mengambil kertas baharu lalu melukis lambang yang lebih besar. Selepas label dilekatkan, dia meminta Amir mencubanya sekali lagi.
"Kali ini saya dapat mengenalnya," kata Amir.
Nadia tersenyum. Dia mencatat hasil percubaan dan mengucapkan terima kasih. Kesilapan kecil telah mengajarnya supaya mendengar pandangan rakan dan memperbaiki idea melalui tindakan.

Semak isi penting

- ☐ P1 (1 markah): Watak dan latar jelas
- ☐ P2 (1 markah): Masalah bekas tertukar
- ☐ P3 (1 markah): Percubaan label bintang
- ☐ P4 (1 markah): Cabaran lambang kecil
- ☐ P5 (1 markah): Cadangan Amir berkaitan
- ☐ P6 (1 markah): Tindakan percubaan semula
- ☐ P7 (1 markah): Hasil serta pengajaran munasabah
- ☐ P8 (1 markah): Bahasa dan dialog tepat

Terima jawapan lain yang memenuhi tugasan, mengekalkan maklumat bahan dan menggunakan bahasa yang tepat. Rubrik ini ialah panduan latihan kendiri, bukan skala pemarkahan rasmi KPM.

B12E04 | 12.4

Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 4.3.1, 5.1.3

Tulis cerita pendek dengan dialog yang menggunakan satu kata seru, satu kata tanya, satu kata perintah dan satu kata pembenar secara sesuai. Cadangan latihan: 100 hingga 140 patah perkataan.

Contoh jawapan

"Wah, jelasnya tulisan itu!" ujar Nadia ketika melihat label baharu Amir.
"Bagaimanakah kamu membesarkannya?" tanyanya.
Amir menunjukkan lakaran lama dan lakaran baharu. Dia menggunakan ruang kertas dengan lebih teratur supaya nama tidak berhimpit dengan simbol.
"Tolong baca label ini dari tempat dudukmu," pinta Amir.
Nadia kembali ke kerusinya dan membaca nama pada label dengan betul.
"Ya, saya dapat membacanya," katanya.
Mereka mencatat hasil percubaan itu dalam buku. Amir ingin menyebut bahawa labelnya sesuai untuk semua orang, tetapi Nadia mengingatkannya bahawa hanya seorang rakan telah mencuba. Amir mengangguk dan membetulkan catatan. Mereka bersetuju meminta beberapa rakan lain memberikan maklum balas sebelum membuat kesimpulan yang lebih luas.

Semak isi penting

- ☐ P1 (1 markah): Cerita mempunyai masalah atau tujuan jelas
- ☐ P2 (1 markah): Perkembangan dan penyelesaian berkaitan
- ☐ P3 (1 markah): Kata seru sesuai
- ☐ P4 (1 markah): Kata tanya sesuai
- ☐ P5 (1 markah): Kata perintah sesuai
- ☐ P6 (1 markah): Kata pembenar sesuai
- ☐ P7 (1 markah): Catatan berasaskan percubaan dalam cerita
- ☐ P8 (1 markah): Bahasa dan dialog gramatis

Terima jawapan lain yang memenuhi tugasan, mengekalkan maklumat bahan dan menggunakan bahasa yang tepat. Rubrik ini ialah panduan latihan kendiri, bukan skala pemarkahan rasmi KPM.

B12E05 | 12.4

Skop unit buku teks KPM hlm. 67-71 | Rujukan 4.3.1

Kembangkan rangsangan menjadi cerita asli tentang murid yang belajar daripada maklum balas. Sertakan cabaran, dialog, usaha membaiki dan penamat yang berasas. Cadangan latihan: 100 hingga 140 patah perkataan.

Contoh jawapan

Amir bangga dengan label yang penuh hiasan. Namun begitu, Nadia terdiam ketika diminta membacanya.
"Nama kamu terlindung di antara corak," katanya perlahan.
Amir berasa tersinggung. Dia sudah menghabiskan masa yang lama menghias label itu. Nadia tidak mentertawakannya, sebaliknya menunjukkan bahagian yang sukar dibaca.
"Coraknya menarik. Bolehkah kita kosongkan sedikit ruang di sekeliling nama?" cadangnya.
Amir meneliti label tersebut dan akhirnya bersetuju mencuba. Mereka mengurangkan corak di sekeliling tulisan lalu meminta seorang rakan membacanya. Kali ini, nama Amir disebut dengan betul.
Amir mengucapkan terima kasih kepada Nadia. Dia sedar bahawa teguran yang disertai alasan boleh membantu memperbaiki hasil. Labelnya masih menarik, tetapi kini tugas utamanya untuk mengenal pemilik tidak lagi tenggelam di sebalik hiasan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tujuan label dan watak jelas

☐ P2 (1 markah): Cabaran kebolehbacaan

☐ P3 (1 markah): Reaksi awal watak

☐ P4 (1 markah): Teguran sopan dengan alasan

☐ P5 (1 markah): Dialog menggerakkan perkembangan

☐ P6 (1 markah): Perubahan diuji

☐ P7 (1 markah): Penamat terbit daripada tindakan

☐ P8 (1 markah): Bahasa kreatif dan tepat

Terima jawapan lain yang memenuhi tugasan, mengekalkan maklumat bahan dan menggunakan bahasa yang tepat. Rubrik ini ialah panduan latihan kendiri, bukan skala pemarkahan rasmi KPM.

Sumber dan skop

DSKP KSSM Bahasa Melayu Tingkatan 1, KPM/BPK, Mei 2016, ISBN 978-967-420-129-6. Unit dan tema: buku teks Bahasa Melayu Tingkatan 1, KPM/DBP, 2016, ISBN 978-983-49-1118-8. Halaman ialah rujukan skop unit; petikan latihan ialah teks asli, bukan petikan halaman tersebut.

DSKP rasmi BPK KPM | Buku teks KPM, salinan rujukan

Kandungan latihan asli berbantu AI untuk murid sesi 2026. Bukan edisi buku teks baharu 2026, soalan rasmi, ramalan atau pengesahan KPM. Markah dan panjang jawapan ialah panduan latihan, bukan format peperiksaan. Semakan guru bebas belum dibuat. Teruskan pembacaan antologi dan novel sekolah. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.